

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету менеджменту

_____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)
« _____ » _____ 2025

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕСУ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки бакалавр
(назва освітнього ступеня)

денної та заочної форм здобуття освіти

спеціальності 073 Менеджмент
(шифр, назва спеціальності)

ВИКЛАДАЧ (-ЧІ): Шишкін В.О. к.е.н., доцент, доцент кафедри П,МОтаЛ
(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри ПМОіЛ

Протокол №1 від "26" серпня 2025 р.

Завідувач кафедри _____

_____ Павлюк Т.С.
(підпис) (ініціали, прізвище)

2025 рік

Зв'язок з викладачем (викладачами): к.е.н., доц. **Шишкін Віктор Олександрович**

E-mail: shishkin.vip@ukr.net

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17980>

Телефон: (061) 289-41-15 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Telegram – https://t.me/VIP_top_12

Кафедра: кафедра підприємництва, менеджменту організацій та логістики, VI корпус, ауд.415

1. Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Планування бізнесу» є формування у здобувачів вищої освіти професійних компетенцій і системних знань та навичок з теоретичних і практичних засад планування діяльності суб'єктів господарювання, навичок та умінь розробляти перспективні і поточні плани діяльності підприємства, детальне вивчення принципів, методів, понять та сучасних досягнень планової діяльності, форм і моделей планів підприємства, особливостей ресурсного обґрунтування діяльності підприємства, оволодіння здобувачами теоретичними знаннями і практичними навичками планування виробництва, збуту, матеріально-технічного забезпечення виробництва, планування виробничої інфраструктури і організаційно-технічного розвитку бізнесу.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Планування бізнесу» є вивчення й осмислення теоретичних знань методології та методики планування діяльності підприємства; ознайомлення з передовим вітчизняним і зарубіжним досвідом у сфері планування; набуття здобувачами вмінь використовувати економічний інструментарій для проведення планових техніко-економічних розрахунків, розробки альтернативних планів та обґрунтування оптимальних варіантів розвитку підприємства; розвиток дослідницьких і творчих навичок у використанні здобувачами на практиці набутих теоретичних знань.

Цей курс охоплює широкий спектр тем, пов'язаних з плануванням діяльності підприємств:

- Сутність планування, його особливості на підприємстві
- Система планів підприємства
- Маркетингові дослідження, планування збуту продукції
- Планування виробництва продукції
- Оперативно-календарне планування
- Планування матеріально-технічного забезпечення виробництва
- Планування персоналу і оплати праці
- Планування виробничої інфраструктури
- Фінансове планування на підприємстві
- Бізнес-планування

Цей курс є важливим для здобувачів вищої освіти, які прагнуть будувати кар'єру в сфері менеджменту і логістики, оскільки він дає їм знання та навички, необхідні для:

- Розуміння принципів функціонування та розвитку бізнесу, системи менеджменту підприємств в сучасних умовах.
- Прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо ефективного функціонування підприємств.

– Оцінки результативності та ефективності діяльності підприємств.

– Розробки стратегії розвитку бізнесу.

– Застосування сучасних методів управління ефективністю діяльності підприємств.

Цей курс відповідає сучасним вимогам ринку праці, оскільки він готує фахівців, які володіють:

– Глибокими знаннями теоретичних та практичних аспектів ефективності діяльності і системи управління бізнесом.

– Навичками прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

– Знаннями сучасних методів та інструментів управління підприємством.

– Розумінням принципів роботи з комп'ютерними технологіями в управлінській діяльності.

Без знань та навичок, які дає цей курс, фахівцеві буде складно:

– Розуміти принципи функціонування та розвитку бізнесу і системи менеджменту підприємств в сучасних умовах.

– Приймати управлінські рішення щодо ефективного функціонування підприємств.

- Оцінювати результативність та ефективність діяльності підприємств.
- Розробляти стратегію розвитку діяльності і системи управління організації.
- Застосовувати сучасні методи та інструменти управління діяльністю підприємств.

ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕСУ

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	За вибором	
Семестр	5-й	-
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість годин	120	
Лекційні заняття	28 год.	- год.
Практичні заняття	14 год.	- год.
Самостійна робота	78 год.	- год.
Консультації	<i>консультації очні або дистанційні (понеділок-п'ятниця за попередньою домовленістю у telegram</i>	
Вид підсумкового семестрового контролю:	Залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17980	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

КОМПЕТЕНТНОСТІ/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ЗК 6 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК 1 Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності. СК 2 Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.	1. Інформаційно-лекційні методи: – Лекції з використанням мультимедійних засобів – Електронні лекції – Консультавання 2. Проблемно-дослідницькі методи: – Аналіз проблемних ситуацій – Ділові ігри – Case-study 3. Інтерактивні методи: – Дискусії	1. Поточний контроль: – Усне опитування – Тестування – Виконання практичних завдань – Виконання індивідуальних проектів – Написання рефератів та доповідей (есе тощо) 2. Рубіжний контроль: – Тестування – Захист рефератів – Індивідуальні усні співбесіди 3. Підсумковий контроль:

<p>СК 5 Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності. СК 6 Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Семінари - Круглі столи - Мозковий штурм 4. Самостійні методи: <ul style="list-style-type: none"> - Вивчення рекомендованої літератури - Виконання практичних завдань - Підготовка рефератів та доповідей - Робота над індивідуальними проектами 	<ul style="list-style-type: none"> - Залік (усна або письмова форма) - тестування, усна співбесіда.
<p>Програмні результати навчання</p>		
<p>ПРН-01 Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях. ПРН-05 Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. ПРН-06 Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей ПРН-15 Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інформаційно-лекційні методи: <ul style="list-style-type: none"> - Лекції з використанням мультимедійних засобів - Електронні лекції - Консультування 2. Проблемно-дослідницькі методи: <ul style="list-style-type: none"> - Аналіз проблемних ситуацій - Ділові ігри - Case-study 3. Інтерактивні методи: <ul style="list-style-type: none"> - Дискусії - Семінари - Круглі столи - Мозковий штурм 4. Самостійні методи: <ul style="list-style-type: none"> - Вивчення рекомендованої літератури - Виконання практичних завдань - Підготовка рефератів та доповідей - Робота над індивідуальними проектами 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поточний контроль: <ul style="list-style-type: none"> - Усне опитування - Тестування - Виконання практичних завдань - Написання рефератів та доповідей 2. Рубіжний контроль: <ul style="list-style-type: none"> - Тестування - Захист рефератів - Індивідуальні усні співбесіди 3. Підсумковий контроль: <ul style="list-style-type: none"> - Залік (усна або письмова форма) - тестування, усна співбесіда

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. СУТНІСТЬ І ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕСУ

Цей модуль знайомить здобувачів вищої освіти з основними поняттями, визначеннями і особливостями планування бізнесу. Він охоплює такі теми та питання: сутність планування, його особливості; планування в системі управління підприємством; система планів підприємства; організація планування на підприємстві; маркетингові дослідження, планування збуту продукції; планування реклами; планування виробництва продукції; виробнича програма підприємства, її зміст і оптимізація; оперативно-календарне планування; ритмічність виробництва; планування матеріально-технічного забезпечення виробництва; запаси й регулювання їх розмірів; забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю; планова система показників виробничої потужності; планування виробничої інфраструктури; особливості функціонування та планування підрозділів виробничої інфраструктури.

Змістовий модуль 2. ПЛАНУВАННЯ ПРИБУТКОВОСТІ БІЗНЕСУ

Цей модуль присвячений вивченню організаційно-фінансових аспектів планування розвитку і планування організаційно-технічного розвитку бізнесу. Він охоплює такі теми та питання: планування персоналу та оплати праці; планування продуктивності праці; планування витрат виробництва; планування собівартості реалізованої продукції; фінансове планування на підприємстві; планування прибутковості підприємства; планування оновлення продукції підприємства; планування витрат на підготовку й освоєння виробництва нової продукції; планування організаційно-технічного розвитку; економічне обґрунтування заходів плану організаційно-технічного розвитку підприємства; бізнес-планування; складові бізнес-плану та технологія його розробки.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
Змістовий модуль 1	СУТНІСТЬ І ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕСУ			
Лекція 1	<p>Тема 1. СУТНІСТЬ ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ</p> <p>Планування як наука. Визначення поняття «Планологія». Поняття «Планування». Визначення поняття «План». Основна мета плану. Основне завдання планування. Основні характеристики плану. Переваги і недоліки планування. Причини перекручування ролі планування. Вигляд форми плану.</p> <p>Процес планування і вибір рішень.</p> <p>Три основні філософські концепції у плануванні.</p> <p>Формальне планування. Інкрементальне планування.</p> <p>Системне планування. Планування у широкому розумінні. Планування у вузькому розумінні.</p> <p>Феномен невизначеності.</p> <p>Планування в системі управління підприємством.</p> <p>Функції, з яких складається процес управління підприємством. Специфічні риси, що характеризують управлінський процес планування.</p> <p>Функції планування. Методологія планування.</p> <p>Основні принципи планування. Основні методи планування. Визначення поняття «Норматив».</p> <p>Визначення поняття «Норма». Основні види норм і нормативів. Визначення поняття «Показник плану».</p> <p>Класифікація показників. Система заходів (дій), необхідних для виконання плану.</p> <p>Характеристика системи планування діяльності підприємства. Система планування діяльності підприємства.</p> <p>Класифікація планів. Сутність генерального цільового планування. Стратегічне планування.</p> <p>Оперативне (поточне) планування. Зведене планування загальних результатів. Фінансове планування. Взаємозв'язок видів планів діяльності підприємства.</p> <p>Фактори, що впливають на вибір системи планування. Поточний план як основна складова</p>	2	-	<i>щотижня</i>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	системи планів. Організація планування на підприємстві.			
Практичне заняття 1	Тема 1.	1	-	1 раз на 2 тижні
Лекція 2	Тема 2. МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ, ПЛАНУВАННЯ ЗБУТУ ПРОДУКЦІЇ. Формування плану збуту з урахуванням досліджень ринку, життєвого циклу продукції та детермінантів попиту. Дії при плануванні збуту продукції. Питання, які з'ясовують у процесі дослідження ринку. Аналіз динаміки та структури споживчого попиту, його прогнозування. Планування збуту продукції. Етапи життєвого циклу товару (продукту). Залежність між ціною та обсягом збуту. Параметри впливу на збут. Планування реклами. Види реклами. Основні носії реклами. Рекламний бюджет. Ефективність реклами. Планування збуту продукції. Визначення плану реалізації (збуту) продукції підприємства. Визначення фактичного обсягу реалізованої продукції. Витрати, пов'язані зі збутом продукції. Збільшення ціни товару залежно від каналів збуту.	2	-	щотижня
Практичне заняття 2	Тема 2.	1	-	1 раз на 2 тижні
Лекція 3	Тема 3. ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ. ОПЕРАТИВНО-КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ. Виробнича програма підприємства, її зміст і оптимізація. Вивчення попиту зовнішнього та внутрішнього ринку на товари і послуги. Планування виробничої програми. 3 групи номенклатурних позицій за принципом формування виробничої програми. Державний контракт і державне замовлення. Схема формування виробничої програми підприємства. Мета провадження оптимізації виробничої програми. Дані, що враховуються при розподілі виробництва продукції. Планування обсягів виробництва продукції у вартісному виразі. Розрахунок товарної продукції в діючих цінах. Розрахунок чистої продукції. Розрахунок валової продукції. Незавершене виробництво. Зміст і завдання оперативно-календарного планування. Три основні завдання оперативно-календарного планування на підприємстві. Календарне планування. Диспетчерське регулювання. Міжцехове оперативно-календарне планування. Внутрішньо-цехове оперативно-календарне планування. Застосування ланцюгового методу в процесі розробки виробничих програм. Основне завдання оперативно-календарного планування. Ритмічність виробництва. Подекадний метод оцінки ритмічності виробництва. Метод оцінки за	2	-	щотижня

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	<p>допомогою коефіцієнта рівномірності (Кр) виконання виробничої програми. Оцінка ритмічності роботи підрозділів або підприємства.</p> <p>Особливості оперативно-календарного планування на підприємствах одиничного типу виробництва.</p> <p>Календарно-планові розрахунки у одиничному виробництві. Особливості оперативно-календарного планування на підприємствах серійного типу виробництва. Особливості оперативно-календарного планування на підприємствах масового типу виробництва.</p>			
Практичне заняття 3	Тема 3.	1	-	<i>1 раз на 2 тижні</i>
Лекція 4	<p>Тема 4. ПЛАНУВАННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА.</p> <p>Зміст планування матеріально-технічного забезпечення (МТЗ) та послідовність його розробки. Обсяг завдань МТЗ. Зміст планування МТЗ. Послідовність планування МТЗ.</p> <p>Планування потреби в матеріальних ресурсах. Запаси й регулювання їх розмірів. Визначення поняття «Запаси». Виробничі запаси. Ефективне використання запасів. Поточний запас. Страховий запас. Підготовчий запас. Методи контролю за рівнем запасів МТР. Вибір постачальника в умовах ринку. Основні обов'язки постачальника. Ціна матеріальних ресурсів.</p> <p>Визначення потреби цехів у матеріальних ресурсах. Організація забезпечення цехів матеріальними ресурсами. Визначення потреби цеху щодо кожного типу різновиду матеріалу. Розрахунок ліміту відпуску матеріальних ресурсів цеху. Пасивний спосіб забезпечення виробництва матеріалами. Активний спосіб забезпечення виробництва матеріалами.</p> <p>Методики розрахунку виробничої потужності. Способи забезпечення виробництва матеріалами.</p>	2	-	<i>щотижня</i>
Практичне заняття 4	Тема 4.	1	-	<i>1 раз на 2 тижні</i>
Лекція 5	<p>Тема 5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИРОБНИЧОЮ ПОТУЖНІСТЮ. ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ.</p> <p>Види виробничої потужності, чинники, що її визначають, і послідовність розрахунків. Етапи проходження обґрунтування виробничої програми виробничою потужністю. Вимірники визначення виробничої потужності. Види потужності підприємства. Чинники, під впливом яких формується виробнича потужність. Розрахунок виробничої потужності. Вихідні дані та послідовність розрахунків виробничої потужності підприємства.</p> <p>Методики розрахунку виробничої потужності. Визначення максимально можливого випуску продукції за наявної потужності.</p>	2	-	<i>щотижня</i>

	<p>Планова система показників виробничої потужності. Особливості функціонування та планування підрозділів виробничої інфраструктури. Визначення поняття «Виробнича інфраструктура підприємства». Особливості виробничої інфраструктури. Складові частини виробничої інфраструктури підприємства. Планування забезпечення підприємства технологічним оснащенням. План роботи на прикладі інструментального цеху. Основні розділи плану роботи цеху. Вихідні дані, на підставі яких розробляється виробнича програма. Об'єкти калькулювання собівартості в інструментальному цеху.</p> <p>Планування діяльності ремонтного виробництва. Розробка планових показників ремонтно-механічного цеху. Плани-графіки ремонту.</p> <p>Планування енергозабезпечення підприємства. Визначення загальної потреби в енергії. Розрахунок кількості електричної енергії для технологічних цілей. Розрахунок необхідної кількості електроенергії за потужністю устаткованого устаткування. Розрахунок кількості електроенергії, яка іде на освітлення. Планування загальної потреби та виробництва енергії. Енергетичні баланси підприємств. План енергоспоживання підприємства. Планування діяльності енергетичних цехів.</p> <p>Планування транспортного обслуговування виробництва. Вантажний потік. Вантажооборот заводу. Раціональна організація транспортного господарства на підприємстві. Визначення загального вантажообороту підприємства і міжцехового вантажопотоку. Планування госпрозрахункової діяльності транспортного цеху. Техніко-економічне планування. Виробнича програма транспортного цеху.</p>			
Практичне заняття 5	Тема 5.	1	-	1 раз на 2 тижні
Змістовий модуль 2	ПЛАНУВАННЯ ПРИБУТКОВОСТІ БІЗНЕСУ			
Лекція 6	<p>Тема 6. ПЛАНУВАННЯ ПЕРСОНАЛУ ТА ОПЛАТИ ПРАЦІ.</p> <p>Вихідні передумови планування персоналу підприємства. Визначення поняття «Персонал підприємства». Вихідні дані для розробки плану по персоналу. Аналіз виконання плану по персоналу за базовий період. Втрати робочого часу. Відповідність кваліфікаційного рівня робітників складності робіт. розробити організаційно-технічні заходи з реалізації Розробка організаційно-технічних заходів з реалізації резервів для повного використання персоналу у плановому періоді.</p> <p>Планування потреби в персоналі. Визначення середньооблікової чисельності працівників у підрозділі (на підприємстві) методом коректування базової чисельності. Визначення середньооблікової</p>	4	-	щотижня

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	<p>чисельності працівників за повної трудомісткості програми. Розрахунок планового балансу (бюджету) робочого часу одного робітника. Етапи розрахунку балансу робочого часу. Ефективний фонд робочого часу середньооблікового робітника. Визначення загальної планової чисельності промислово-виробничого персоналу. Розрахунок планової трудомісткості незавершеного виробництва. Розрахунок середньооблікового складу робітників за нормами виробітку. Розрахунок середньооблікового складу робітників за нормами обслуговування. Визначення поняття «Норма обслуговування». Визначення поняття «Норма чисельності». Планування продуктивності праці. Мета планування продуктивності праці. Вихідні дані для розрахунку планового рівня продуктивності праці. Рівень продуктивності праці. Визначення виробітку методом прямого розрахунку. Узагальнений показник продуктивності праці по підприємству. Натуральні показники продуктивності праці. Трудові показники продуктивності праці. Планова продуктивність праці. Визначення вихідної чисельності промислово-виробничого персоналу в плановому періоді. Розрахунок змінної чисельності під впливом різних факторів. Визначення планової чисельності працівників. Розрахунок планового приросту продуктивності праці по відношенню до базового періоду.</p> <p>Планування коштів на оплату праці персоналу. Мета планування оплати праці на підприємстві. Плановий фонд заробітної плати. Вихідні дані для розробки плану по заробітній платі. Аналіз виконання плану із заробітної плати у попередньому періоді. Розрахунок планового фонду заробітної плати. Розрахунок фонду заробітної плати праці різних категорій робітників. Визначення поняття «Фонд годинної заробітної плати». Фонд денної заробітної плати. Фонд місячної заробітної плати. Плановий фонд заробітної плати працівників, які оплачуються за окладами. Визначення фонду заробітної плати необлікового складу. Розрахунок планової середньої зарплати працівника. Розрахунок для робітників середньогодинної та середньоденної заробітної плати.</p>			
<p>Практичне заняття 6</p>	<p>Тема 6.</p>	<p>2</p>	<p>-</p>	<p><i>1 раз на 2 тижні</i></p>
<p>Лекція 7</p>	<p>Тема 7. ПЛАНУВАННЯ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА. Мета, завдання розробки плану собівартості продукції. Послідовність розробки плану собівартості продукції. Вихідні дані планування витрат.</p> <p>Розрахунок витрат за техніко-економічними факторами. Зовнішні техніко-економічні фактори. Основні внутрішні техніко-економічні фактори. Методика розрахунку планової собівартості за техніко-економічними факторами. Розрахунок зміни</p>	<p>4</p>	<p>-</p>	<p><i>щотижня</i></p>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	<p>собівартості продукції в планованому періоді за рахунок техніко-економічних факторів. Планування собівартості реалізованої продукції. Собівартість реалізованої продукції. Виробнича собівартість продукції (робіт, послуг). Склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг). Постійні та змінні загальновиробничі витрати. Суть розподілу постійних загальновиробничих витрат із використанням нормальної потужності. Формування собівартості готової продукції. Визначення собівартості реалізованої продукції. Взаємозв'язок класифікації операційних витрат за функціями та економічними елементами. Розрахунок калькуляційних статей прямих витрат. Витрати за статтею «Прямі матеріальні витрати». Витрати за статтею «Загальновиробничі витрати». Витрати за статтею «Прямі витрати на оплату праці». Витрати за статтею «Адміністративні витрати». Витрати за статтею «Витрати на збут». Зведений кошторис витрат на виробництво. Взаємозв'язок кошторису на виробництво з іншими розділами внутрішньо фірмового планування.</p>			
Практичне заняття 7	Тема 7.	2	-	1 раз на 2 тижні
Лекція 8	<p>Тема 8. ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ.</p> <p>Зміст і завдання фінансового плану. Визначення поняття «Фінансування». Джерела фінансування. Криза ліквідності. Мета складання фінансового плану. Поточний фінансовий план. Довгостроковий фінансовий план. Визначення поняття «Операційна діяльність». Розрахунок витрат, пов'язаних з основною діяльністю. Інвестиційна діяльність. Фінансова діяльність. Звичайна діяльність. Надзвичайна діяльність. Виконання фінансового плану. Оперативне фінансове планування. Визначення поняття «Надходження коштів». Визначення поняття «Видатки». Оперативний фінансовий план. Платіжний календар. Податковий календар. Касовий план. Дефіцит грошових коштів. Кредитний план підприємства. Бюджет на підприємстві. Значення бюджетування. Процес бюджетування на підприємстві.</p> <p>Планування потреби у фінансових ресурсах. Потреба в основному капіталі. Джерела фінансування капітальних вкладень. Власні фінансові ресурси. Потреба в оборотному капіталі. Економічний метод розрахунку потреби в оборотних коштах. Метод прямого розрахунку потреби в оборотних коштах. Метод оборотності грошей.</p> <p>Планування прибутковості підприємства. Процедура розрахунку показників прибутку у плановому періоді. Фінансовий результат від операційної діяльності. Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування. Визначення прибутку</p>	2	-	щотижня

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	<p>(збитку) від звичайної діяльності. Чистий прибуток. Планування прибутку. Визначення у процесі планування валового прибутку. Визначення у процесі планування прибутку операційної діяльності. Визначення у процесі планування прибутку від звичайної діяльності. Визначення у процесі планування чистого прибутку. Аналіз «витрати – обсяг – прибуток». Визначення точки беззбитковості підприємства. Рентабельність інвестицій з позиції всіх зацікавлених осіб. Основні показники видів рентабельності підприємства. Планування податків підприємства. Загальнодержавні податки. Місцеві податки і збори. Визначення поняття «Податкове планування». Особливості податкового планування. Принципи фінансової економії, на яких ґрунтується податкове планування. Основні засади податкового планування. Визначення податку на прибуток. Визначення планового прибутку з метою оподаткування. Розрахунок податку на додану вартість за визначеними ставками. Визначення поняття «Акцизний збір».</p>			
Практичне заняття 8	Тема 8.	1	-	1 раз на 2 тижні
Лекція 9	<p>Тема 9. ПЛАНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНІЧНОГО РОЗВИТКУ.</p> <p>Цілі, завдання та принципи процесу планування організаційно-технічного розвитку підприємства. Поняття «Науково-технічний прогрес». Поняття «Планування організаційно-технічного розвитку». Принципи планування організаційно-технічного розвитку. Система планування організаційно-технічного розвитку на підприємстві, склад і зміст комплексу планів. Основне завдання організаційно-технічного розвитку підприємства. Основні складові плану та етапи планування організаційно-технічного розвитку. Розділи системи планів організаційно-технічного розвитку підприємства. Вихідні дані для розробки планів організаційно-технічного розвитку підприємства. Етапи розроблення планів організаційно-технічного розвитку.</p> <p>Техніко-економічний аналіз як передумова складання плану організаційно-технічного розвитку. Оцінка досягнутого рівня організації виробництва та продукції, яка випускається. Мета техніко-економічного аналізу. Техніко-економічний рівень виробництва. Оцінка технічного рівня підприємства. Фактори, які визначають організаційний рівень розвитку підприємства. Коефіцієнти, за допомогою яких можна визначити рівень підготовки виробництва, його обслуговування та оперативне управління. Система показників організації праці. Економічне обґрунтування заходів плану організаційно-технічного розвитку підприємства. Визначення економічної ефективності при</p>	4	-	щотижня

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	економічному обґрунтуванні технічних заходів до моменту їх впровадження. Види ефекту від реалізації організаційно-технічних заходів. Показники ефекту за розрахунковий часовий період та показники річного ефекту. Загальноживаний метод оцінки ефективності організаційно-технічних заходів. Система показників, що використовують для оцінки загальної економічної ефективності організаційно-технічних заходів, інновацій. «Координація планів» при організації планування інновацій на підприємстві. Методи, за допомогою яких здійснюється планування організаційно-технічного розвитку підприємства.			
Практичне заняття 9	Тема 9.	2	-	1 раз на 2 тижні
Лекція 10	Тема 10. БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ. Сутність бізнес-планування. Призначення бізнес-плану. Функціональна спрямованість бізнес-плану. Виникнення потреби у бізнес-плані для підприємства. Форми та структури бізнес-плану. Міжнародні стандарти, яким має відповідати загальна структура бізнес-плану. Загальна структура бізнес-плану за UNIDO. Загальна структура бізнес-плану за KPMG. Загальна структура бізнес-плану за TACIS. Загальна структура бізнес-плану за ЄБРР. Загальна структура бізнес-плану відповідно вимог Методичних рекомендацій Міністерства економіки України. Загальна структура бізнес-плану за BFM Group Ukraine. Особливості ділового планування в сучасних умовах. Відмінності бізнес-планування від інших видів планування. Складові бізнес-плану та технологія його розробки. Етапи складання бізнес-плану. Вибір конкретного різновиду методики розробки бізнес-плану. Початок розробки бізнес-плану. Базова інформація, що необхідна для складання бізнес-плану. Формування команди кваліфікованих виконавців для розробки і управління проектом. Послідовність розробки бізнес-плану та його побудова на прикладі втілення перспективної бізнес-ідеї. Оформлення бізнес-плану. Меморандум про конфіденційність. Анотація бізнес-плану. Резюме. Формулювання мети бізнесу. Значення презентації бізнес-плану і її форми. Особливості реалізації бізнес-плану підприємства.	4	-	щотижня
Практичне заняття 10	Тема 10.	2	-	1 раз на 2 тижні
	Прописані в методичних рекомендаціях для виконання самостійних робіт з дисципліни «Планування бізнесу»	78	-	індивідуально
Разом		28 14	-	
		120	-	

Вид заняття/роботи	Вид поточного контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Змістовий модуль 1 СУТНІСТЬ І ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕСУ				
Практичне заняття №1	Усне опитування і обговорення проблемних питань:	<p>Планування як наука.</p> <p>Визначення поняття «Планологія». Поняття «Планування».</p> <p>Визначення поняття «План». Основна мета плану. Основне завдання планування. Основні характеристики плану.</p> <p>Переваги і недоліки планування. Причини перекручування ролі планування. Вигляд форми плану.</p> <p>Процес планування і вибір рішень.</p> <p>Три основні філософські концепції у плануванні.</p> <p>Формальне планування.</p> <p>Інкрементальне планування. Системне планування. Планування у широкому розумінні.</p> <p>Планування у вузькому розумінні. Феномен невизначеності.</p> <p>Планування в системі управління підприємством.</p> <p>Функції, з яких складається процес управління підприємством.</p> <p>Специфічні риси, що характеризують управлінський процес планування. Функції планування. Методологія планування. Основні принципи планування.</p> <p>Основні методи планування. Визначення поняття «Норматив».</p> <p>Визначення поняття «Норма». Основні види норм і нормативів.</p> <p>Визначення поняття «Показник плану».</p> <p>Класифікація показників.</p> <p>Система заходів (дій), необхідних для виконання плану.</p>	<p>виконується на практичному занятті з підготовкою заздалегідь При оцінюванні враховуються наступні чинники:</p> <ul style="list-style-type: none"> - глибина та точність розуміння теми. - вміння чітко та лаконічно викладати свої думки. - наявність прикладів та доказів для підтвердження своїх тверджень. - вміння використовувати відповідну термінологію. 	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

		<p>Характеристика системи планування діяльності підприємства. Система планування діяльності підприємства.</p> <p>Класифікація планів.</p> <p>Сутність генерального цільового планування.</p> <p>Стратегічне планування.</p> <p>Оперативне (поточне) планування. Зведене планування загальних результатів. Фінансове планування. Взаємозв'язок видів планів діяльності підприємства.</p> <p>Фактори, що впливають на вибір системи планування.</p> <p>Поточний план як основна складова системи планів.</p> <p>Організація планування на підприємстві</p>		
Практичне заняття 2	Усне опитування і обговорення проблемних питань:	<p>Формування плану збуту з урахуванням досліджень ринку, життєвого циклу продукції та детермінантів попиту. Дії при плануванні збуту продукції. Питання, які з'ясовують у процесі дослідження ринку. Аналіз динаміки та структури споживчого попиту, його прогнозування.</p> <p>Планування збуту продукції. Етапи життєвого циклу товару (продукту). Залежність між ціною та обсягом збуту. Параметри впливу на збут.</p> <p>Планування реклами. Види реклами. Основні носії реклами. Рекламний бюджет. Ефективність реклами.</p> <p>Планування збуту продукції. Визначення плану реалізації (збуту) продукції підприємства. Визначення фактичного обсягу реалізованої продукції. Витрати, пов'язані зі збутом продукції. Збільшення ціни товару залежно від каналів збуту.</p>	<p>виконується на практичному занятті з підготовкою заздалегідь. При оцінюванні враховується:</p> <ul style="list-style-type: none"> - глибина та точність розуміння теми. - вміння чітко та лаконічно викладати свої думки. - наявність прикладів та доказів для підтвердження своїх тверджень. - вміння використовувати відповідну термінологію. 	5
Практичне заняття №3	Усне опитування і обговорення проблемних питань:	<p>Виробнича програма підприємства, її зміст і оптимізація. Вивчення попиту зовнішнього та внутрішнього ринку на товари і послуги.</p>	<p>виконується на практичному занятті з підготовкою заздалегідь. При оцінюванні враховується:</p> <ul style="list-style-type: none"> - глибина та точність розуміння теми. 	5

		<p>Планування виробничої програми. 3 групи номенклатурних позицій за принципом формування виробничої програми. Державний контракт і державне замовлення. Схема формування виробничої програми підприємства. Мета провадження оптимізації виробничої програми. Дані, що враховуються при розподілі виробництва продукції. Планування обсягів виробництва продукції у вартісному виразі. Розрахунок товарної продукції в діючих цінах. Розрахунок чистої продукції. Розрахунок валової продукції. Незавершене виробництво. Зміст і завдання оперативного-календарного планування. Три основні завдання оперативного-календарного планування на підприємстві. Календарне планування. Диспетчерське регулювання. Міжцехове оперативного-календарне планування. Внутрішньо-цехове оперативного-календарне планування. Застосування ланцюгового методу в процесі розробки виробничих програм. Основне завдання оперативного-календарного планування. Ритмічність виробництва. Подекадний метод оцінки ритмічності виробництва. Метод оцінки за допомогою коефіцієнта рівномірності (Kp) виконання виробничої програми. Оцінка ритмічності роботи підрозділів або підприємства. Особливості оперативного-календарного планування на підприємствах одиничного типу виробництва. Календарно-планові розрахунки у одиничному виробництві. Особливості оперативного-</p>	<p>- вміння чітко та лаконічно викладати свої думки. - наявність прикладів та доказів для підтвердження своїх тверджень. - вміння використовувати відповідну термінологію.</p>
--	--	---	--

		календарного планування на підприємствах серійного типу виробництва. Особливості оперативно-календарного планування на підприємствах масового типу виробництва		
Практичне заняття №4	Підготовка реферату на одну з запропонованих тем та захист його, з підготовкою презентації на практичному занятті	<p>Теми для рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст планування матеріально-технічного забезпечення (МТЗ) та послідовність його розробки. 2. Обсяг завдань МТЗ. 3. Планування потреби в матеріальних ресурсах. 4. Запаси й регулювання їх розмірів. 5. Визначення поняття «Запаси». Виробничі запаси. 6. Ефективне використання запасів. Поточний запас. Страховий запас. Підготовчий запас. 7. Методи контролю за рівнем запасів МТР. 8. Вибір постачальника в умовах ринку. Основні обов'язки постачальника. 9. Ціна матеріальних ресурсів. 10. Визначення потреби цехів у матеріальних ресурсах. 11. Організація забезпечення цехів матеріальними ресурсами. 12. Розрахунок ліміту відпуску матеріальних ресурсів цеху. 13. Пасивний спосіб забезпечення виробництва матеріалами. 14. Активний спосіб забезпечення виробництва матеріалами. 15. Методики розрахунку виробничої потужності. 16. Способи забезпечення виробництва матеріалами. 	<p>Враховується:</p> <p>Змістовність реферату: Глибина та обґрунтованість розкриття теми. Чи чітко та логічно викладено основні положення реферату? Чи підтверджуються твердження автора фактами та даними? Використання джерел інформації. Чи використані автором достатні та авторитетні джерела інформації? Чи правильно оформлені посилання на джерела?</p> <p>Наукова новизна. Чи містить реферат нові ідеї, думки, результати досліджень?</p> <p>Структура реферату: Відповідність структури вимогам. Чи відповідає структура реферату встановленим стандартам? Наявність чіткої логіки викладу. Чи легко читається та розуміється реферат? Правильне оформлення титульного аркуша, змісту, вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел.</p> <p>Мова та стиль реферату: Грамотність. Чи вірно вжиті слова, граматичні форми, пунктуаційні знаки? Стилістична єдність. Чи відповідає стиль реферату темі та меті дослідження? Ясність та лаконічність викладу. Чи легко читається та розуміється реферат?</p> <p>Презентація: Візуальне оформлення. Чи чітко та лаконічно оформлені слайди презентації? Чи відповідають вони темі та змісту реферату? Структура презентації. Чи відповідає структура презентації логіці реферату? Виступ доповідача. Чи чітко та лаконічно доповідач викладає основні положення реферату? Чи вміє він</p>	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

			відповідати на запитання аудиторії?	
Практичне заняття №5	Усне опитування і обговорення проблемних питань:	<p>Види виробничої потужності, чинники, що її визначають, і послідовність розрахунків. Етапи проходження обґрунтування виробничої програми виробничою потужністю. Вимірники визначення виробничої потужності. Види потужності підприємства. Чинники, під впливом яких формується виробнича потужність. Розрахунок виробничої потужності. Вихідні дані та послідовність розрахунків виробничої потужності підприємства. Методики розрахунку виробничої потужності. Визначення максимально можливого випуску продукції за наявної потужності. Планова система показників виробничої потужності. Особливості функціонування та планування підрозділів виробничої інфраструктури. Визначення поняття «Виробнича інфраструктура підприємства». Особливості виробничої інфраструктури. Складові частини виробничої інфраструктури підприємства. Планування забезпечення підприємства технологічним оснащенням. План роботи на прикладі інструментального цеху. Основні розділи плану роботи цеху. Вихідні дані, на підставі яких розробляється виробнича програма. Об'єкти калькулювання собівартості в інструментальному цеху.</p>	виконується на практичному занятті з підготовкою заздалегідь. При оцінюванні враховується: - глибина та точність розуміння теми. - вміння чітко та лаконічно викладати свої думки. - наявність прикладів та доказів для підтвердження своїх тверджень. - вміння використовувати відповідну термінологію.	5
Змістовий модуль 2 ПЛАНУВАННЯ ПРИБУТКОВОСТІ БІЗНЕСУ				
Практичне заняття №6	Усне опитування і обговорення проблемних питань:	Вихідні передумови планування персоналу підприємства. Визначення	виконується на практичному занятті з підготовкою заздалегідь. При оцінюванні	5

		<p>поняття «Персонал підприємства». Вихідні дані для розробки плану по персоналу. Аналіз виконання плану по персоналу за базовий період. Втрати робочого часу. Відповідність кваліфікаційного рівня робітників складності робіт. розробити організаційно-технічні заходи з реалізації Розробка організаційно-технічних заходів з реалізації резервів для повного використання персоналу у плановому періоді.</p> <p>Планування потреби в персоналі. Визначення середньооблікової чисельності працівників у підрозділі (на підприємстві) методом коректування базової чисельності. Визначення середньооблікової чисельності працівників за повної трудомісткості програми. Розрахунок планового балансу (бюджету) робочого часу одного робітника. Етапи розрахунку балансу робочого часу.</p> <p>Ефективний фонд робочого часу середньооблікового робітника. Визначення загальної планової чисельності промислово-виробничого персоналу. Розрахунок планової трудомісткості незавершеного виробництва. Розрахунок середньооблікового складу робітників за нормами виробітку. Розрахунок середньооблікового складу робітників за нормами обслуговування.</p> <p>Визначення поняття «Норма обслуговування». Визначення поняття «Норма чисельності».</p> <p>Планування продуктивності праці. Мета планування продуктивності праці. Вихідні дані для</p>	<p>враховується:</p> <ul style="list-style-type: none"> - глибина та точність розуміння теми. - вміння чітко та лаконічно викладати свої думки. - наявність прикладів та доказів для підтвердження своїх тверджень. - вміння використовувати відповідну термінологію.
--	--	---	---

		<p>розрахунку планового рівня продуктивності праці. Рівень продуктивності праці. Визначення виробітку методом прямого розрахунку. Узагальнений показник продуктивності праці по підприємству. Натуральні показники продуктивності праці. Трудові показники продуктивності праці. Планова продуктивність праці. Визначення вихідної чисельності промислово-виробничого персоналу в плановому періоді. Розрахунок змінної чисельності під впливом різних факторів. Визначення планової чисельності працівників. Розрахунок планового приросту продуктивності праці по відношенню до базового періоду. Планування коштів на оплату праці персоналу. Мета планування оплати праці на підприємстві. Плановий фонд заробітної плати. Вихідні дані для розробки плану по заробітній платі. Аналіз виконання плану із заробітної плати у попередньому періоді. Розрахунок планового фонду заробітної плати. Розрахунок фонду заробітної плати праці різних категорій робітників. Визначення поняття «Фонд годинної заробітної плати». Фонд денної заробітної плати. Фонд місячної заробітної плати. Плановий фонд заробітної плати працівників, які оплачуються за окладами. Визначення фонду заробітної плати необлікового складу. Розрахунок планової середньої зарплати працівника. Розрахунок для робітників середньогодинної та середньоденної заробітної плати.</p>	
--	--	---	--

<p>Практичне заняття №7</p>	<p>Усне опитування і обговорення проблемних питань:</p>	<p>Мета, завдання розробки плану собівартості продукції. Послідовність розробки плану собівартості продукції. Вихідні дані планування витрат. Розрахунок витрат за техніко-економічними факторами. Зовнішні техніко-економічні фактори. Основні внутрішні техніко-економічні фактори. Методика розрахунку планової собівартості за техніко-економічними факторами. Розрахунок зміни собівартості продукції в планованому періоді за рахунок техніко-економічних факторів. Планування собівартості реалізованої продукції. Собівартість реалізованої продукції. Виробнича собівартість продукції (робіт, послуг). Склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг). Постійні та змінні загальновиробничі витрати. Суть розподілу постійних загальновиробничих витрат із використанням нормальної потужності. Формування собівартості готової продукції. Визначення собівартості реалізованої продукції. Взаємозв'язок класифікації операційних витрат за функціями та економічними елементами. Розрахунок калькуляційних статей прямих витрат. Витрати за статтею «Прямі матеріальні витрати». Витрати за статтею «Загальновиробничі витрати». Витрати за статтею «Прямі витрати на оплату праці». Витрати за статтею «Адміністративні витрати». Витрати за статтею «Витрати на збут». Зведений кошторис витрат на виробництво. Взаємозв'язок кошторису</p>	<p>виконується на практичному занятті з підготовкою заздалегідь. При оцінюванні враховується:</p> <ul style="list-style-type: none"> - глибина та точність розуміння теми. - вміння чітко та лаконічно викладати свої думки. - наявність прикладів та доказів для підтвердження своїх тверджень. - вміння використовувати відповідну термінологію. 	<p>5</p>
-----------------------------	---	--	--	----------

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

		на виробництво з іншими розділами внутрішньо фірмового планування.		
Практичне заняття №8	Усне опитування і обговорення проблемних питань:	<p>Зміст і завдання фінансового плану.</p> <p>Визначення поняття «Фінансування». Джерела фінансування. Криза ліквідності. Мета складання фінансового плану. Поточний фінансовий план. Довгостроковий фінансовий план.</p> <p>Визначення поняття «Операційна діяльність».</p> <p>Розрахунок витрат, пов'язаних з основною діяльністю. Інвестиційна діяльність. Фінансова діяльність. Звичайна діяльність. Надзвичайна діяльність. Виконання фінансового плану.</p> <p>Оперативне фінансове планування. Визначення поняття «Надходження коштів». Визначення поняття «Видатки».</p> <p>Оперативний фінансовий план. Платіжний календар. Податковий календар. Касовий план. Дефіцит грошових коштів. Кредитний план підприємства. Бюджет на підприємстві. Значення бюджетування. Процес бюджетування на підприємстві.</p> <p>Планування потреби у фінансових ресурсах. Потреба в основному капіталі. Джерела фінансування капітальних вкладень. Власні фінансові ресурси. Потреба в оборотному капіталі.</p> <p>Економічний метод розрахунку потреби в оборотних коштах. Метод прямого розрахунку потреби в оборотних коштах. Метод оборотності грошей.</p> <p>Планування прибутковості підприємства. Процедура розрахунку показників прибутку у плановому періоді. Фінансовий результат від операційної діяльності. Фінансовий</p>	<p>виконується на практичному занятті з підготовкою заздалегідь. При оцінюванні враховується:</p> <ul style="list-style-type: none"> - глибина та точність розуміння теми. - вміння чітко та лаконічно викладати свої думки. - наявність прикладів та доказів для підтвердження своїх тверджень. - вміння використовувати відповідну термінологію. 	5

		<p>результат від звичайної діяльності до оподаткування. Визначення прибутку (збитку) від звичайної діяльності. Чистий прибуток. Планування прибутку. Визначення у процесі планування валового прибутку. Визначення у процесі планування прибутку операційної діяльності. Визначення у процесі планування прибутку від звичайної діяльності. Визначення у процесі планування чистого прибутку. Аналіз «витрати – обсяг – прибуток». Визначення точки беззбитковості підприємства. Рентабельність інвестицій з позиції всіх зацікавлених осіб. Основні показники видів рентабельності підприємства. Планування податків підприємства. Загальнодержавні податки. Місцеві податки і збори. Визначення поняття «Податкове планування». Особливості податкового планування. Принципи фінансової економії, на яких ґрунтується податкове планування. Основні засади податкового планування. Визначення податку на прибуток. Визначення планового прибутку з метою оподаткування. Розрахунок податку на додану вартість за визначеними ставками. Визначення поняття «Акцизний збір».</p>		
<p>Практичне заняття №9</p>	<p>Усне опитування і обговорення проблемних питань:</p>	<p>Цілі, завдання та принципи процесу планування організаційно-технічного розвитку підприємства. Поняття «Науково-технічний прогрес». Поняття «Планування організаційно-технічного розвитку». Принципи планування організаційно-технічного розвитку.</p>	<p>виконується на практичному занятті з підготовкою заздалегідь. При оцінюванні враховується: - глибина та точність розуміння теми. - вміння чітко та лаконічно викладати свої думки. - наявність прикладів та доказів для підтвердження своїх тверджень. - вміння використовувати</p>	<p>5</p>

		<p>Система планування організаційно-технічного розвитку на підприємстві, склад і зміст комплексу планів. Основне завдання організаційно-технічного розвитку підприємства. Основні складові плану та етапи планування організаційно-технічного розвитку. Розділи системи планів організаційно-технічного розвитку підприємства. Вихідні дані для розробки планів організаційно-технічного розвитку підприємства. Етапи розроблення планів організаційно-технічного розвитку. Техніко-економічний аналіз як передумова складання плану організаційно-технічного розвитку. Оцінка досягнутого рівня організації виробництва та продукції, яка випускається. Мета техніко-економічного аналізу. Техніко-економічний рівень виробництва. Оцінка технічного рівня підприємства. Фактори, які визначають організаційний рівень розвитку підприємства. Коефіцієнти, за допомогою яких можна визначити рівень підготовки виробництва, його обслуговування та оперативне управління. Система показників організації праці. Економічне обґрунтування заходів плану організаційно-технічного розвитку підприємства. Визначення економічної ефективності при економічному обґрунтуванні технічних заходів до моменту їх впровадження. Види ефекту від реалізації організаційно-технічних заходів. Показники ефекту за розрахунковий часовий період та показники річного ефекту.</p>	<p>відповідну термінологію.</p>
--	--	--	---------------------------------

		<p>Загальноживаний метод оцінки ефективності організаційно-технічних заходів. Система показників, що використовують для оцінки загальної економічної ефективності організаційно-технічних заходів, інновацій.</p> <p>«Координація планів» при організації планування інновацій на підприємстві.</p> <p>Методи, за допомогою яких здійснюється планування організаційно-технічного розвитку підприємства.</p>	
<p>Практичне заняття №10</p>	<p>Усне опитування і обговорення проблемних питань:</p>	<p>Сутність бізнес-планування. Призначення бізнес-плану.</p> <p>Функціональна спрямованість бізнес-плану. Виникнення потреби у бізнес-плані для підприємства. Форми та структури бізнес-плану.</p> <p>Міжнародні стандарти, яким має відповідати загальна структура бізнес-плану. Загальна структура бізнес-плану за UNIDO. Загальна структура бізнес-плану за KPMG. Загальна структура бізнес-плану за TACIS. Загальна структура бізнес-плану за ЄБРР.</p> <p>Загальна структура бізнес-плану відповідно вимог Методичних рекомендацій Міністерства економіки України. Загальна структура бізнес-плану за BFM Group Ukraine.</p> <p>Особливості ділового планування в сучасних умовах. Відмінності бізнес-планування від інших видів планування.</p> <p>Складові бізнес-плану та технологія його розробки.</p> <p>Етапи складання бізнес-плану. Вибір конкретного різновиду методики розробки бізнес-плану.</p> <p>Початок розробки бізнес-плану. Базова інформація, що необхідна для складання бізнес-плану.</p> <p>Формування команди кваліфікованих виконавців для розробки і управління</p>	<p>виконується на практичному занятті з підготовкою заздалегідь. При оцінюванні враховується:</p> <ul style="list-style-type: none"> - глибина та точність розуміння теми. - вміння чітко та лаконічно викладати свої думки. - наявність прикладів та доказів для підтвердження своїх тверджень. - вміння використовувати відповідну термінологію.
			5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

		проект. Послідовність розробки бізнес-плану та його побудова на прикладі втілення перспективної бізнес-ідеї. Оформлення бізнес-плану. Меморандум про конфіденційність. Анотація бізнес-плану. Резюме. Формулювання мети бізнесу. Значення презентації бізнес-плану і її форми. Особливості реалізації бізнес-плану підприємства.	
Модульний контроль 2	проходження тестів у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17980	10
Усього поточний контроль			60
Підсумковий контроль			
Залік	Теоретичне завдання (2 питання з переліку (рандомний вибір))	Питання для підготовки: розміщені у СЕЗН ЗНУ (платформа https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17980)	20
	Практичне завдання	Тестові завдання розміщені у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle) https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17980	20
Усього підсумковий контроль			40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FХ	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Рекомендована література**Основна:**

1. Бурик А. Ф. Планування діяльності підприємства : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 260 с.
2. Веретенникова Г. Б., Томах В. В., Геращенко І. М.. Планування та організація діяльності підприємства: навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 210 с.
3. Гусєва О. Ю., Воскобоева О. В., Ромащенко О. С. Планування діяльності підприємств : навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2020. 135 с.
4. Іванова В. В. Планування діяльності підприємства : навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури. 2021. 427 с.
5. Іванова В. В. Планування і контроль на підприємстві : навч. посібник. Суми : Університетська книга. 2023. 443 с.
6. Ільчук П. Г., Фещур Р. В., Якимів А. І., Когут І. В., Лучко Г. Й., Скворцов Д. І., Шишковський С. В. Бізнес-планування та управління проектами : навчальний посібник / за ред. П. Г. Ільчука. Львів : «Новий Світ-2000», 2025. 215 с.
7. Коблянська І. І., Строченко Н. І. Планування і контроль на підприємстві : навчальний посібник для студентів економічного та управлінського напрямів підготовки денної та заочної форм навчання освітнього ступеня «Бакалавр». Вид. 2-ге, доп. і перероб. Суми : СНАУ, 2022. 237 с. URL: <https://zenodo.org/records/7140712>
8. Михалюк Н. І. Планування діяльності підприємств : навчальний посібник. Львів : Новий світ-2000. 2025. 620 с.

Додаткова:

1. Димченко О. В., Рудаченко О. О., Прасол В. М., Панова О. Д. Європейські стандарти бізнес-планування : навч. посібник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 143 с.
2. Економіка підприємства : навч. посіб. (у схемах і таблицях) / кол. авт.; ред. Фісуненко П. А. Дніпро : ДДУВС, 2024. 150 с.
3. Косянчук Т. Ф., Швид В. В. Прогнозування та макроекономічне планування : навчальний посібник. Львів : Новий світ-2000. 2024. 296 с.
4. Ліпич Л. Г., Волинець І. Г., Громко Л. С., Загоруйко В. Л., Кулинич М. Б., Кушнір М. А. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 766 с.
5. Македон В. В. Бізнес-планування : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури. 2022. 236 с.
6. Хлевицька Т. Б. Фінансове планування та бюджетування: навчальний посібник. Київ : Державний університет телекомунікацій, 2021. 130 с.
7. Филипенко О. М., Волосов А. М. Планування діяльності підприємства : навч. посібник для здобув. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної (заочної) форми навчання за спец. 051 «Економіка». Харків : ДБТУ, 2022. 224 с.
8. Шепель Т.В., Комліченко О.О., Живець А.М. Основи підприємницької діяльності : навчальний посібник. Одеса : Олді+, 2022. 308 с.

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 07.07.2025).
2. Кабінет Міністрів України. Урядовий портал. URL : [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua) (дата звернення: 07.07.2025).
3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі. Офіційний веб-сайт. URL :

<http://www.me.gov.ua> (дата звернення: 07.07.2025).

4. Науково-практичний журнал «Менеджмент сьогодні». URL : <http://grebennikon.ru/journal-6.html> (дата звернення: 20.08.2025).

5. Офіційний портал Верховної Ради України. URL : www.rada.gov.ua/ (дата звернення: 07.07.2025).

6. Журнал «Ефективна економіка». URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/> URL : <https://logistics-ukraine.com/> (дата звернення: 20.08.2025).

7. Експортний контроль України. URL : <http://exportcontrol.in.ua/pro-posibnyk> (дата звернення: 07.07.2025).

8. Науковий журнал «Бізнес Інформ». URL : https://www.business-inform.net/article/?year=2022&abstract=2022_4_0_90_96 (дата звернення: 07.07.2025).

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. Заняття, що були пропущені з поважної причини можна відпрацювати на консультаціях (за попередньою домовленістю через telegram)

Виконання та захист індивідуальних проектів

При виконанні та захисті індивідуального проекту з дисципліни «Планування бізнесу» зазвичай враховуються такі аспекти:

Змістовність індивідуального проекту:

- Актуальність теми. Чи відповідає тема індивідуального проекту сучасним науковим дослідженням та потребам практики?
- Глибина та обґрунтованість розкриття теми. Чи чітко та логічно викладено основні положення індивідуального проекту? Чи підтверджуються твердження автора фактами, даними та розрахунками?
- Використання джерел інформації. Чи використані автором достатні та авторитетні джерела інформації? Чи правильно оформлені посилання на джерела?

Наукова новизна. Чи містить проект нові ідеї, думки, результати досліджень?

Практична цінність. Чи можна результати індивідуального проекту використовувати на практиці?

Структура індивідуального проекту:

- Відповідність структури вимогам. Чи відповідає структура індивідуального проекту встановленим стандартам?
- Наявність чіткої логіки викладу. Чи легко сприймається та розуміється проект?
- Правильне оформлення бізнес-плану.

Мова та стиль індивідуального проекту:

- Грамотність. Чи вірно вжиті слова, граматичні форми, пунктуаційні знаки?
- Стилійна єдність. Чи відповідає стиль індивідуального проекту роботи темі та меті дослідження?
- Ясність та лаконічність викладу. Чи легко сприймається та розуміється проект?

Захист індивідуального проекту:

- Вміння доповідача чітко та лаконічно викладати основні положення проекту.
- Відповіді на запитання комісії. Чи вміє автор індивідуального проекту чітко та аргументовано відповідати на запитання членів комісії?

Загальне враження. Чи зацікавила доповідь комісію? Чи відповідає вона рівню вимог?

Крім того, при оцінюванні індивідуального проекту можуть враховуватися такі фактори:

- Активність здобувача протягом семестру.
- Вміння здобувача вищої освіти працювати самостійно.
- Додаткові матеріали, які використовуються здобувачем (таблиці, графіки, діаграми тощо).

Політика академічної доброчесності

Всі роботи, які здобувачі вищої освіти роблять з дисципліни протягом семестру: індивідуальні проекти (написання бізнес-плану з впровадження системи енергетичного менеджменту), реферати, ессе, тощо

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

будуть ретельно перевірятися викладачем на плагіат та на використання штучного інтелекту. Роботи тих здобувачів, що порушили академічну доброчесність до захисту прийматися не будуть та не будуть враховані при оцінюванні, тобто будуть мати 0 балів.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Якщо здобувач має сертифікати, що підтверджують отриманих за рахунок неформальної/інформальної освіти знання з даного курсу, то їх буде враховано при поточному контролі (з перевіркою на відповідність тем). Однак при оцінюванні індивідуальних проектів ці сертифікати враховуватись не будуть.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025-2026 н. р. доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ <https://lnk.ua/gk4x2wkVy>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається [Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://lnk.ua/9MVwgEpVz](https://lnk.ua/9MVwgEpVz).

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://lnk.ua/EYNg6GpVZ>.

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/QRVdWGwe3>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/3R4avGqeJ>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://lnk.ua/5pVJr17VP>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <https://library.znu.edu.ua/>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua/>.

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <https://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.